

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2026-68971 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Volte 1C, onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie heeft op 17 april 2026 en op 23 april 2026 een klachtformulier ontvangen, gedateerd op 1 april 2026 respectievelijk 22 april 2026, van de heer XXXX, hierna te noemen klager. De klachtencommissie heeft de eerste klacht pas zo laat ontvangen omdat klager zijn klacht aanvankelijk niet bij de klachtencommissie, maar bij de klachtenfunctionaris Wkkgz had ingediend. Via de klachtenfunctionaris is de klacht uiteindelijk bij de klachtencommissie terecht gekomen, waarna klager op verzoek van de secretaris van de klachtencommissie zijn klacht nogmaals, maar via het juiste klachtformulier bij de klachtencommissie heeft ingediend. De klachtencommissie beschouwt de klacht als te zijn ingediend op 1 april 2026.

De klacht richt zich volgens het klachtformulier tegen de beslissing van 31 maart 2026 tot beperking van de bewegingsvrijheid in het kader van verplichte zorg, te weten in de vorm van een individueel programma.

Klager heeft zich laten bijstaan door XXXX, advocaat te Maastricht.

De klachtencommissie heeft op 8 mei 2026 een verweerschrift ontvangen, gedateerd op eveneens 8 mei 2026 van de heer XXXX, GZ-psycholoog en regiebehandelaar, hierna te noemen verweerder. Als bijlagen ontving de klachtencommissie rapportages vanaf 31 maart 2026 tot en met 2 april 2026 en het IP-plan. Verweerder heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 12 mei 2026. Klager en zijn advocaat waren aanwezig. Verder waren aanwezig de heer XXXX en de leden en secretaris van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van 31 maart 2026 tot verplichte behandeling in de vorm van een individueel programma (en de daarin opgenomen beperkingen) in verband met het feit dat klager zelf zou hebben aangegeven dat hij (niet toegestane) middelen (cannabis) zou hebben gebruikt.

3. Standpunt van klager

Klager kan zich niet verenigen met het individuele programma dat hem op 31 maart jl. is opgelegd. Hij voert aan dat medewerkers hem naar aanleiding van de uitslag van een urineonderzoek tijdens een persoonlijk gesprek hebben geconfronteerd met vermeend cannabisgebruik, volgens klager werd daarbij hoge druk op hem uitgeoefend. Klager zou zijn gevraagd openheid van zaken te geven, waarna hij heeft verklaard hasj te hebben gebruikt om spanningen te reguleren.

Nadat klager inzage had gekregen in de uitslagen van de urineonderzoeken, heeft hij geconstateerd dat bij het meest recente onderzoek geen waarde boven de afkapwaarde voor cannabis was vermeld. Vervolgens heeft hij verklaard geen cannabis te hebben gebruikt en heeft hij aangegeven dat hij zijn eerdere verklaring uitsluitend had afgelegd omdat hij zich onder druk gezet voelde door medewerkers en vreesde dat ontkenning van drugsgebruik de kans op omzetting van zijn titel naar TBS met dwangverpleging zou vergroten.

Klager stelt zich op het standpunt dat hem ten onrechte een individueel programma (hierna: IP) is opgelegd en dat de daaraan verbonden consequenties, waaronder het informeren van de reclasseringstoezichthouders, onterecht zijn geweest. Daarnaast heeft klager verklaard dat zijn vertrouwen in de behandeling binnen de kliniek onherstelbaar is beschadigd.

Klager verzoekt om een schadevergoeding. Klager vindt dat een financiële vergoeding gepast is omdat hij een IP heeft gehad, een officiële waarschuwing van de reclassering en een streepje achter zijn naam bij het Openbaar Ministerie.

4. Standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich in het verweerschrift op het standpunt dat de klacht van klager ongegrond dient te worden verklaard. Daartoe voert verweerder aan dat naar aanleiding van een opvallende score op de uitslag van een urinemeting een gesprek heeft plaatsgevonden met klager waarbij een sterke indruk is ontstaan dat hij cannabis had gebruikt. Hem is geadviseerd om open en eerlijk te zijn. Vervolgens heeft klager aangegeven dat hij hasj had gebruikt. Met de beperkte informatie vanuit klager omtrent het in het bezit krijgen van hasj is verweerder van mening dat de orde en veiligheid in de kliniek in gevaar is gekomen. Om deze beter te borgen is besloten klager een IP aan te zeggen.

Het behandelteam is van mening dat klager wel degelijk cannabis heeft gebruikt. Dit meent zij op basis van zijn initiële bekentenis. Ook de opgegeven reden van gebruik en de draai van klager ten aanzien van de bekentenis nadat hem duidelijk werd dat het urineonderzoek geen score boven de afkapwaarde op cannabis toonde.

Voorts stelt verweerder dat geen sprake is geweest van verplichte zorg, nu klager vrijwillig zou hebben meegewerkt aan het IP. Volgens verweerder heeft klager zich niet verzet tegen de oplegging van een IP. Pas op 21 april 2026 werd het behandelteam duidelijk dat cliënt daadwerkelijk een officiële klacht had ingediend met betrekking tot de oplegging van het IP, aldus verweerder. Toen was het IP inmiddels weer beëindigd.

Verweerder concludeert dat geen sprake is geweest van verplichte zorg, zodat de klachtencommissie wordt verzocht om de klacht van klager ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat TBS met voorwaarden is opgelegd op grond van artikel 38 WvSr op 13 september 2024. Op de personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, is op grond van artikel 9:1 Wvvgz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klager klaagt over de beslissing over het verlenen van gedwongen behandeling in de vorm van individueel programma (met beperkingen) op grond van artikel 9:9 Wvvgz. Op grond van artikel 10:3 onder x Wvvgz kan klager over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om deze klacht van klager te beoordelen.

6. De beoordeling van de klachten

De formele klacht van klager heeft betrekking op de beperking van zijn bewegingsvrijheid, in de vorm van een IP (met beperkingen), nadat hij had verklaard cannabis te hebben gebruikt.

Beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie kunnen, anders dan als middel of maatregel, door de zorgverantwoordelijke worden opgelegd indien:

- a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op de bewegingsvrijheid ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel
- b. dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

Artikel 9:9 Wvvgz verklaart artikel 8:9 Wvvgz van overeenkomstige toepassing op de beslissing tot gedwongen behandeling. Op grond van deze bepalingen dient een beslissing tot toepassing van verplichte zorg schriftelijk en gemotiveerd aan betrokkene te worden meegedeeld door middel van een aanzeggingsformulier. Daarbij dient betrokkene te worden geïnformeerd over de redenen van de beslissing, de mogelijkheid om daartegen een klacht in te dienen en de mogelijkheid om schorsing van de beslissing te verzoeken. Deze waarborgen strekken ertoe de rechtspositie van betrokkene te beschermen indien sprake is van verzet tegen de toepassing van verplichte zorg.

In de dagrapportages van klager is op 31 maart 2026 ten aanzien van het IP als volgt gerapporteerd: *“Og gaf aan bij dhr. dat hij geblowd heeft en dhr wilde direct in verweer gaan.”*

Op 1 april 2026 wordt vervolgens gerapporteerd:

“Staat in deuropening van kantoor, is erg boos over het feit dat hij in IP is geplaatst nadat hij het aangegeven gebruikt te hebben.”

“Blijft vervolgens enkel herhalen dat hij het niet eens met IP plaatsing en dat hij een klacht gaat indienen.”

Naar het oordeel van de klachtencommissie volgt uit de dagrapportages voldoende duidelijk dat klager zich reeds direct na het opleggen van het individueel programma heeft verzet tegen deze beslissing. Naar het oordeel van de klachtencommissie had verweerder op 31 maart 2026, en in ieder geval op 1 april 2026, kunnen en moeten begrijpen dat bij klager geen sprake was van vrijwillige acceptatie van het IP.

In een dergelijk geval had overeenkomstig de vereisten van de Wvggz een schriftelijke aanzegging dienen plaats te vinden, waarbij klager had moeten worden geïnformeerd over de motivering van de beslissing, de mogelijkheid tot het indienen van een klacht en de mogelijkheid om schorsing van de beslissing te verzoeken. De klachtencommissie stelt vast dat dit niet op juiste wijze heeft plaatsgevonden. Het feit dat in het IP-plan staat opgenomen dat het IP kan worden ingezet zonder opgave van reden en zonder mogelijkheid tot discussie maakt dat niet anders.

Uit de stukken blijkt voorts dat klager reeds op 1 april 2026 heeft aangegeven een klacht te willen indienen, maar dat deze klacht aanvankelijk bij een onjuist loket terecht is gekomen en verweerder eerst op 21 april 2026 heeft onderkend dat daadwerkelijk een klacht was ingediend. De klachtencommissie is van oordeel dat klager door het niet uitreiken van het aanzeggingsformulier zoals bedoeld in artikel 8.9 Wvggz direct in zijn belangen is geschaad, nu hij niet juist is geïnformeerd over zijn rechtsbeschermingsmogelijkheden, waaronder het verzoeken van schorsing van de beslissing.

Dat klager in zijn rechten is geschaad blijkt al doordat hij bij het verkeerde instantie (te weten de klachtenfunctionaris in plaats van de klachtencommissie) zijn klacht had ingediend terwijl op het aanzeggingsformulier precies staat uitgelegd hoe een cliënt een klacht kan indienen tegen verplichte zorg waarmee hij het niet eens is.

Ten aanzien van de inhoudelijke beoordeling overweegt de klachtencommissie dat verweerder zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat aanleiding bestond tot het opleggen van een individueel programma, nu klager zelf tegenover medewerkers heeft verklaard cannabis te hebben gebruikt. Dat klager nadien is teruggekomen op deze verklaring, maakt niet dat verweerder ten tijde van het nemen van de beslissing geen gewicht mocht toekennen aan de eerdere bekentenis van klager. Daarbij neemt de klachtencommissie in aanmerking dat, hoewel de uitslag van het urineonderzoek onder de geldende afkapwaarde lag, verweerder ten tijde van de besluitvorming mede mocht afgaan op de door klager zelf afgelegde verklaring omtrent middelengebruik. Tevens heeft klager ter zitting te kennen gegeven dat zijn beperkingen door de toepassing van het IP beperkt zijn gebleven, voornamelijk inhoudende dat hij niet alleen gebruik mocht maken van de binnentuin.

De klachtencommissie begrijpt dat klager met name bezwaren heeft tegen de melding aan de reclassering.

De klachtencommissie overweegt echter dat deze melding niet uitsluitend voortvloeide uit het opleggen van het individueel programma, maar eveneens verband hield met de door klager afgelegde verklaring over middelengebruik. Ook zonder dat het IP zou zijn opgelegd zou verweerder immers het middelengebruik aan de reclassering hebben (moeten) door(ge)geven.

Gelet op het vorenstaande komt de klachtencommissie tot het oordeel dat de beslissing tot verplichte zorg in de vorm van een individueel programma formeel niet heeft voldaan aan de wettelijke vereisten van de Wvggz, nu de beslissing niet op juiste wijze is aangezegd en gemotiveerd nadat klager zich daartegen had verzet. De klacht is daarom **gegrond**.

7. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht, gericht tegen:

- de beslissing van 31 maart 2026 tot verplichte behandeling in de vorm van een individueel programma

GEGROND.

De klachtencommissie **geeft** klager de gelegenheid om binnen 14 dagen de verzochte schadevergoeding te onderbouwen.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 21 mei 2026 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXX, psychiater, en de heer XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.

Tegen de beslissing van de klachtencommissie, op grond van de Wvggz, staat binnen 6 weken beroep open bij de rechtbank Oost-Brabant, Leeghwaterlaan 8 te 's-Hertogenbosch:

Artikel 10:7 Wvggz luidt:

1. *Nadat de klachtencommissie een beslissing heeft genomen of indien de klachtencommissie niet tijdig een beslissing heeft genomen, kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht.*

- 2. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is meegedeeld, dan wel zes weken na de dag waarop de klachtencommissie uiterlijk een beslissing had moeten nemen.*